

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Puterea tradiției.

Ne pare bine de orice cuvânt apărător al tradiției, razimul puternic al Bisericii noastre. Tradiția însă este și un stâlp al celorlalte așezăminte ale neamului.

E-a în tradiția noastră munca sinceră, credința în puterea noastră, conștiința de sine, simțul de autoritate. Resursele tradiției ne mențin în starea de azi a spiritelor.

Ne pare nespuse de bine că un mare învățat ca d-l Iorga, în neamul românesc dela 28 Ianuarie arată rolul tradiției.

Dsa scrie următoarele:

„Deunăzi, în public, cu prilejul unei sărbători, Patriarhul-Rgent a spus în cuvintele acelea răspicate pe cari ne place să le auzim, că viața adevărată a țării, nu se poate clădi pe improvizații și capricii, pe zădărnici împrumutate, ochioase și goale, ci numai pe baza de stâncă tare a tradiției.

O viață întreagă am spus-o, cui a vrut și mai ales, cui n'a vrut să o audă. Imi pare bine că astăzi aceeași învățătură se dă din locul, care nu poate fi bănuț de fantazii istorice și de ideologii literare, din locul unde e prestigiul Bisericii, unit cu acela care pleacă de la Coroana țării.

Să nu ne înșelăm. De la o legislație pripită, care se copiază pe rând după moda din Paris sau după moda din Berlin, de la programe de partide ieșite din nevoile altor societăți, de la ideale religioase și morale răsărite din alte nevoi ale sufletului, de la viața socială de maimuțareală desgustătoare până la arta de pocituri și strâmbături, până la literatura de băgueli neînțelese și de perversități forțate, până la revistele cari ne informează orice, numai despre noi nu, — totul e copie pe fereastră.

E vorba să spălăm acest fard scump și prost de pe cinstita noastră față. Și patriarhul o spune..“

Sărbătoarea Trei Ierarhi în Arad.

Mercuri în 30 Ianuarie a. c. orașul și eparhia Aradului a prăznuit onomastica P. S. Sale Episcopului Grigorie, care poartă numele ilustrului ierarh Grigorie.

Cu acest prilej neobositul și vrednicul nostru Episcop, a primit scrisori și telegrame de felicitări dela I. I. P. P. S. S. Lor Mitropolții și Episcopii bisericii românești, dela dnii miniștri din eparhia noastră și din tot cuprinsul României.

În biserica catedrală preotul C. Turic a oficiat o liturgie solemnă asistat de diaconul Măcinic. La serviciul divin a asistat și P. S. Sa Episcopul nostru. Răspunsurile liturgice au fost executate precis de corul Academiei teologice. — La priceasnă părintele Turic a rostit o predică binesimțită, în care a făcut apologia celor trei luceferi mari ai bisericii: Vasile Ioan și Grigorie.

După serviciul divin, lumea s'a îndreptat spre Reședința episcopoească, ca să aducă omagii de stimă, iubire și urări de bine înaltului prelat. S-au prezentat autoritățile bisericești, civile și militare, corpurile didactice dela licee, școala normală, școalele de ucenici și primare, reuniunile femeilor, diferite corporațiuni etc. etc. Membrii consistorului, corpul profesoral dela Academia teologică și reprezentanții protopopiatului și parohiilor din Arad, s'au prezentat în corpore. Oratorul zilei a fost părintele consilier Mihai Păcățian, care a rostit următoarea vorbire:

Prea Sfințite Stăpâne!

Din prilejul zilei onomastice de astăzi, ne-am prezentat înaintea Prea Sf. Voastre, noi funcționarii consistoriali, profesorii Academiei teologice, clerul parohial, reprezentanții institutelor culturale și oficiilor administrative din loc., ca să Vă aducem omagiile

noastre de recunoștință și profundă venerațiune și să Vă urăm mulți fericiți ani cu bine și cu sănătate.

Eparhia ortodoxă română a Aradului — clerul și poporul — în frunte cu Prea Sf. Voastră formăm o familie duhovnicească pusă în slujba Evangheliei lui Hristos.

Dela felul și măsura, cum își îndeplinește datoria fiecare parte, depinde prosperarea bisericii și a neamului.

Prea Sfinția Voastră ați devenit pentru noi toți un simbol, o școală, școala muncii neobosite, a râvnei pentru binele obștesc, energia împreunată cu iubirea părintească.

Sub influința acestei școli, se obsearvă în Eparhia Aradului, un curent sănătos de primenire sufletească. Când acest curent, sau opinie publică va ști stăpâni mediul — îndreptarea va fi desăvârșită.

Spre acest scop însă se cere muncă serioasă, timp și multă abnegațiune din partea tuturor.

Cultura religioasă morală încă își are evoluția sa naturală, fără de care nu este progres real.

Ținem să Vă asigurăm, Prea Sfințite, că ne-am înrolat ca ostași devotați ai Prea Sfinției Voastre cu ferma hotărâre să ne îndeplinim — fiecare la locul său — datorile cu conștiință și să Vă ajutăm la realizarea sublimului scop, care este întărirea bisericii și a neamului.

Să trăiți întru mulți ani Stăpâne!

Plăcut impresionat P. S. Sa a răspuns în felul următor:

Prea Cucernici Părinți și Prea iubiții mei fii sufletești.

Imi place să cred că, manifestațiile de bucurie și expresiunea sentimentelor de simpatie sinceră ce-mi adresați, cu prilejul zilei mele onomastice, nu sunt izvorite din impulsul de-a satisface unei datini, ci sunt expresiunea dragostei adevărate și a devotamentului sincer cari D-voastră le manifestați față de mai marele bisericii lui Isus din aceste părți ale pământului românesc.

Mulțumesc din inimă curată, pentru devotamentul ce-mi arătați.

Știu că sarcini grele opasă asupra umerilor mei și asupra umerilor tuturor slujitorilor sf. altar, și chiar pentru acest motiv când vă văz adunați în jurul meu, îmi înoesc nădejile mele în triumful cauzei pentru care ne ostenim.

Asistența a făcut urări P. S. Sale, care apoi a invitat publicul la o agapă gustoasă.

Un profesor universitar despre puterea cultului ortodox.

Distinsul profesor C. Rădulescu Motru dela Universitatea din București, a scris în ziarul „Rampa“ următoarele:

Eram acum câți-va ani în satul meu natal. Se culegea porumbul și eu venisem pentru a primi partea din dijnă.

Între țărani însă, constatai cu mirare lipsa unui vechiu cunoscut al meu, muncitor robust și vrednic și al cărui fiu îmi fusese servitor devotat și camarad de copilărie. — „Dar unde este Alexandru, oameni buni! — „Hei, Domnule, mare nenorocire pe sufletul lui! Stă să-i moară copilul“ — „Pătru?“ — „Pătru. Singurul copil ce-l avea la bătrânețe“ — „Credinciosul meu Pătru?“ — După o jumătate de oră eram lângă casa nenorocitului țăran.

Când ajunsei în ograda casei văzui un spectacol pe care nu-l voi uita în toată viața mea. Cinci oameni se luptau ca să țină în loc pe un bătrân, care având cămașa ruptă, ochii holbați și figura sgârbiată până la sânge, scotea din pieptu-i un răget fioros, cum nu mai auzisem și voia să se arunce asupra cadavrului ce sta întins pe patul din tinda casei. Nefericitul tată nu voia să-și lase copilul.

Durerea făcuse din el o fiară. Se va prăpădi și el nefericitul, gândeam eu, — și nu vom putea să fim de nici un ajutor. Dar iată vine „popa“ și a-esta aduse mângăerea trebuincioasă pe care nu i-o putuse da nimeni: în cuvinte? Doamne! dar ce cuvinte ar fi știut să rostească el, bătrânul preot, simplu ca toți cei l'alți țărani, cari stăteau acum în jurul mortului. Increderea în persoana sa nu merge până într'atâta încât să încerce prin cuvinte de-ale sale proprii să aducă mângăiere nenorociților. El o invoacă numai dela Cel Atot puternic. Deschise cartea de rugăciune și începu slujba divină. Și atunci văzui ca prin farmec o transformare subită operându-se în jurul meu. Dela primele tămăeri cu cădelnița, disperata luptă încetă, și nefericitul tată, smerit ca un copil, ingenuchiă lângă trupul mortului. Căci slujba mortuară — o știe fiecare țăran, — se cuvine a nu fi tulburată. Prin ea se încheie verigile aceluia lanț care leagă sufletul celui ce moare acum cu sufletele celor ce vor muri în viitor. La ea trebuie să ia parte cu dragoste tot creștinul și cei de aproape mai ales să îngrijească a ne săvârși după toate obiceiurile. Fiecare gest, fiecare mișcare, care se săvârșește acum, sânt repetarea gestului și a mișcării cari au însoțit slujba de înmormântare a strămoșilor și vor însoți pe aceea a nepoților.

Eie sunt ordonate de însuși Dumnezeu, căci numai Dumnezeu poate să cuprindă în mintea sa șirul nesfârșit de veacuri, și numai prin gesturile și mișcărilor ordonate de El, pot intra în comuniune sufletele unui neam întreg.

Doamne, care alt mijloc ar fi putut să dea sărmanului meu Alexandru mângăierea de care el avea atâta nevoie? Care alt mijloc l-ar fi putut reda lumii cu nădejdea în suflet și cu dragostea pentru se menii săi?

Din acea zi am înțeles misterul cultului ortodox. Din acea zi am alungat din mintea mea toate gândurile sceptice pe cari le adunasem din cele văzute în țările străine, și de aci înainte am ascultat cu adânc respect slujba însoțită de atât formalism a acelei Biserici din care se revarsă o influență atât de binefăcătoare asupra neamului meu întreg.

C. Rădulescu Motru,
dela Academia Română.

Victimarii et consortes.

Domnul nostru Isus Hristos, Carele a venit în lume să întronizeze în scaunul ce i-se cuvine, *adevărul* a spus: nu am venit să aduc în lume pace, ci război.

Fiul lui D-zeu, la lumina zilei și în auzul tuturoi a declarat război iubirei exagerate pentru materie „A iunați-vă comoare în ceriuri“. Fiul lui Dzeu a atăcat fără cruțare iubirea de mări și deșerte.

„Cel ce între voi va să fie mai mare să vă fie vouă slugă“.

Fiul lui Dzeu a descoperit slăbiciunea inimii omenești, când a spus: „Cel ce este fără păcat între voi, acela întâi să arunce piatra“.

Mântuitorul lumii a dat ordin nou „Să vă iubiți unul pe altul“. Nimic nu era mai mult în contradicție cu spiritul lumii de atunci, ca învățăturile acestea.

Dacă ne e permis să asemănăm mentalitatea păgânească și iudaică de pe vremuri cu o plantație întinsă atunci învățătura lui Hristos este o vijelie, puternică, care amenința cu nimicire totală această plantație.

Domnul nostru cerea inima întreagă spre a o curăți de patimile urâte. Și lumea care se vedea mică, umilită, coborâtă din vârful cel mai de sus al închipuirilor deșerte în adâncul realităților, nu voia să dea această inimă.

Lumea se împotriva și împotrivirea se făcea tot mai mare. Cu cât se întindea mai mult creștinismul în toate păturile sociale și amenința cu distrugerea, concepțiile vechi despre lume, despre viață, despre bine și rău, cu atât se înțețeau mai mult valurile urii contra acestui creștinism.

Între Roma, centrul lumii pământești, și între Ierusalim, unde Hristos pune baza unei împărății cerești conflictul se agravează mereu și la o dată trebuie să izbucnească cu toată puterea.

Reprezentantul Romii, scepticul Pilat, crede învățătura lui Hristos ceva trecător și a răspuns că are de a face cu un vizionar ca mulți alții, se spală pe mâni

și admite răstignirea, crezând că moartea învățătorului va înspăimânta pe ucenicii cari îl urmau și cu asta mișcarea s'a nimicit.

Creștinismul însă merge tot înainte și dă de lucru chezarilor și filozofilor.

Filozofii își bat joc de credința unor oameni inculti, Cezarii la rândul lor lucrau mai sumaric, retează capetele supușilor lor, cari se mărturisesc creștini și nu vor ca să aducă jertfă idolilor.

Iulian, chezarul, care prin sabie încearcă să răpună creștinismul, moare cu ultimele cuvinte pe buze „Ai învins Galileene!“

Dintre cei mulți dușmani ai creștinismului să ne oprim azi puțin asupra unor capete interesante.

Imperiul Roman număra în floarea lui câteva zeci de milioane de locuitori toți păgâni aproape. Acești păgâni aveau o mulțime de zei: zeii principali zeii agriculturii și ai creșterii vitelor, zeii comerțului, zeii familiei, zeii stelelor, zeii apelor, zeii pădurilor, zeii din Hades și zeii însușirilor bune etc. Și fiecare zeu își avea chipul din ceva, lemn sau piatră.

La înmormântările Romanilor mai răsăriți, înaintea mortului duceau cu carele chipurile făcute în ceară a strămoșilor iluștrii.

Fabricanții de idoli, când au văzut că creștinismul se răspândește tot mai mult și le amenință cu prăpădul meșteșugul, i-au jurat moarte.

Pe filozofii păgâni îi mișcă viața curată și purtarea blândă a creștinilor pe cioplitorii de idoli nu atingea nimic din acela ce era de admirat la creștini.

„Moarte lor“, răcneau meșteșugarii, căci aceștia ne primejduiesc rentabila noastră ocupație. Și cine știe câte capete de copii și de moșnegi creștini s'au rostogolit în țărână pe urma agitării acestor isgonitori ai creștinismului.

Lor li-s'au asociat victimarii, acei slugi ai preoților păgâni cari pregăteau animalele de sacrificiu. Zeilor cerești li-se jertfeau animale cu culori deschise, zeilor din Hades li-se cuveneau animale cu culori închise. Iară un meșteșug bun.

Cum? ce învață creștinii? omul să se închine cu inima, lui Dzeu. Ah, să piară toți! Și victimarii făceau la victime creștine cu doiumul. Mai întâi să trăiască meșteșugul nostru pe care îl amenință cu peirea acesti nemernici de creștini.

Mai satisfăcuți erau însă servitorii cercului, unde se delecta lumea păgână în chinurile amare ale creștinilor.

Cu câtă plăcere trăgeau zăvoarele cu cari erau înhise în cuști animalele sălbatice cari sfășiau în bucăți pe creștini.

Ce fericiți erau când nisipul arenei se îmbiba cu sângele creștinilor cari îi amenințau și pe ei cu pierderea slujbei.

Timpu l a acoperit cu țărână groasă și acest soi de dușmani ai creștinătății.

Creștinismul care profesa cu toată sinceritatea învățătura lui Hristos „Iubiți pe vrăjmașii voștri” nu s'a răsunat nici asupra trupurilor nici asupra amintirilor lor.

Dar cum nu a pierit sămânța creștinismului, nu a perit nici sămânța victimarilor și a conșoților lor, ea dăinuiește și azi.

Omenimea merge înainte și curente se ciocnesc cu vehemență unele de altele. Partea tragică a progresului este și azi, că fiecare curent în cultură își are și pe victimarii și pe familiile săi care secundează lupta cu toată brutalitatea ființei lor.

În istoria mișcării care se numește inquisiție, stă însemnat, că familiile întregi au fost extirpate pe urma denunțurilor mincinoase făcute de famuli. Curentul era paravanul în dosul căruia acești oameni își puteau satisface cea mai urâtă poftă de răzbunare.

În cutare colț stau 2 famuli foarte elegant îmbrăcați, vorbesc și gesticulează foarte animați.

Bietul trecător în naivitatea sa crede că cine știe ce bucurie rară s'a revărsat preste acești famuli.

„Să ști că ești grozav”

„Primește felicitările mele”.

spune un famul către celalalt.

„Ai nimic tot, cu vorbele ce ai spus”.

Adevărul este că famulul, acoperit de paravanul timpului și lipsit de orice sentiment omenesc cu brutalitatea lui, a nimic o familie întreagă.

Nu face nimic, famulul ăsta radios, este fericit că este în serviciul omenirii.

Privesc la ei, închid ochii, și văd scena cum se căznesc doi indivizi la cușca din Roma să tragă zăvorul dela cușca tigrilor certători.

Pe nisip stau întinși niște bărbați cu fața palidă, prada tigrilor. Acasă plâng soțiile și copiii.

Famulii nu s'au sinchisit atunci și nu se prea sinchisesc nici azi de lacrimi.

Ei și ce? Doar ei servesc *cauzele mari* ale omenimei.

Dr. Ștefan Ciorolanu
protopop.

Cuvânt de ziua aniversării unirii Principatelor române.

Arad, 24 Ianuarie 1929

Evenimentul aniversat este pe larg descris în orice carte de istorie românească. Serbătorind aceasta zi eu nu mă leg de ani și evenimente. Povestea trecutului e bună pentru cei bătrâni, în seră când stau la foc mângâindu-și bătrânețele în duloșia nostalgică a amintirilor. Se mândresc cu istoria lor, bogată în dibace fantazii, popoarele pornite spre declin. Cel tare trăște în prezent nu în trecut și chiar în prezent privirea lui e așintită cu încredere spre vremurile noi ce vor veni. Un popor vigoș nu-și frământă energia

în orgoliul faptelor mărețe pe cari le-au săvârșit strămoșii săi, căci în adorarea aceasta a trecutului eroic se complac slăbănogii cari și-au pierdut idealul creației în prezent și în viitor. Iar dacă totuși aruncă o privire în trecut, omul de viață o face cu scopul de a-și oțeli puterile, adoptând la viața lui experiențele înaintașilor săi.

Iată de ce, sărbătorind aniversarea unirii Principatelor, nu voiu înșira aci ani și fapte moarte. Dar cu gândul la z'ua de azi și de mâine, vom arunca în pagina unirii Principatelor acea privire, care să ne reamintească sufletelor noastre românești experiența procesului de prefacere frățească a celor două provincii românești de acum șaptezeci și atât de ani. Și atunci vom vedea, că unirea sufletească n'a fost instantanee ca actul propriu zis politic al unirii. Au trebuit să treacă ani de entuziasm premergător unirii politice și zeci de ani de prefaceri, de cizelări până la definiția contopire într'un singur suflet, după unirea politică, a moldoveanului visător cu munteanul sprinten și ager la minte. Vorbeau aceeași limbă, erau același neam, aveau aceleași doruri și totuși vreme lungă a trebuit ca să se poată contopi într'o singură suflare românească. Căci erau neamuri tari.

E ușor procesul de asimilare al putregaiurilor între ele, dar cere condițiuni speciale procesul de asimilare al oțelului cu un element de aceeași duritate. Renegații popoarelor se pierd în sânul nașunilor dominante fără nici o greutate. Dar un neam sănătos de oameni nu se poate adopta fără îndelungate rezistențe înverșunate, căci în contopirea unor astfel de neamuri, duc fiecare cu sine calități cari tind să-și elupte afirmarea lor și în noua formațiune. Iată de ce se repetă astăzi după unirea tuturor românilor același proces regionalist, care a urmat unirii Principatelor de pe vremuri. Iată de ce lupta fratricină își afirmă încă și astăzi, în al zecelea an după unire rămășițele ei de hârțuială regionalistă.

Suntem copii unei nașuni care în puterea tinereții sale aproape n'are trecut. Istoria noastră este doar sucul embrionar din care se dezvoltă astăzi, în plin avânt, un popor nou, purificat într'o rasă omogenă, mai plină de virtuți. Și părțile acestui popor în formație prin rezistența lor de a se adapta, nu fac decât să asculte de glasul instinctiv al calității specifice dela ținut la ținut, al acelei calități care își cere imperios colaborarea și afirmarea în sufletul unic al nașunii. Iată de ce momentan temperamentul de voiclușie sburdalnică a munteanului, temperamentul de ascuțită șiretenie și practică inteligență a olteanului, de dușos sentimentalism al visătorului moldovean și temperamentul dârz și încăpăținat în perseverență al ardeleanului, nu s'au putut împăca și contopi într'o singură decadă după unirea din anul 1918. Vor trece încă ani și contribuția fiecărui temperament provincial va oțeli vigoșea nașunii și

ceace astăzi s'ar părea prăpastii de neînălțurat în trupul neamului, ca mâine vor fi calități comune cari vor cimentă pentru totdeauna caracterul specific al poporului definitiv așezat în structura temperamentului său.

Cu prilejul acestei zi de sărbătoare națională, am ținut să fixez în limitele ei reale cauza „regionalismului” de dincolo sau de dincoace, cauză pe care, fie din nepricepere unii, fie din tendințioasă rea voință alții, o exploatează atâția înși ca pe un stavilar în cursul progresului unirii definitive sufletești a românilor. Cei cari n'au înțeles până acum cauza arată să o înțeleagă și să se întărească în nădejdea de mai bine, în optimismul creator de energii sănătoase românești și să se lubească cu dragoste sinceră frățească, dragoste înțelegătoare de interese reciproce românești, dragoste care exclude din conversația zilnică chiar și amintirea ideii de separatism regional, pentruca să se deosebească de „regionalism” idee a cărui conținut reprezintă nu defecte ci calități.

Iar cei cari au nădăjduit în succesul pescuirii lor în ape tulburi, cei cari cu bună știință au aruncat ură și venin între frați, să știe, că a sosit ciasul ca să se prăbușească nădejdea lor în spuma răutății neputințioșiei lor, a sosit ciasul ca să se priceapă, că din lungului anilor unei istorii cari le apasă umerii cu serii de nesfârșite împilări strigătoare la ceruri, n'a mai rămas decât umbra scheletică a nostalgiei lăncede și deșarte, pe care în agonia morții, pe toate gamele o cântă trubadurii stăpânitorilor de ieri.

Nepăsător de intrigile popoarelor cari pier otrăvite în veninul propriului lor orgoliu, se ridică între hotarele țării românești un popor nou: ager la minte blând și visător, practic și perseverent în voință, poporul a cărui istorie începe abia de acum înainte: poporul românesc.

Secretarul asociației „Infrățirea”

Căutarea „Sicriului Legii”.

În Testamentul Vechiu se poate citi, cumcă lui dăii, înainte de a fi fost duși în robia din Babilonia, au *as uns* Sicriul Legii, ce conținea tablele legii și ceva mană — în muntele Nebo. — Acest munte, unde afirmative ar fi murit Moisi, este situat în Palestina resăriteană și formează una dintre cele mai mari înălțimi din catenele muntelui Abarim. — Sicriul Legii a fost construit din lemn foarte prețios și provăzut cu decoruri artificiale — De aceea Sicriul Legii posedă o valoare nu numai istorică, ci reprezintă totodată și un *mare preț material*.

Din cauza aceasta nu e tocmai de mirat, că în decursul veacurilor au cercat mai mulți să erueze ascunzișul Sicriului legii, dar toată căutarea lor a fost zadarnică.

Înainte cu câteva luni un american german, do miciliat în California, cu numele *Mr. Futterer*, a întreprins de non o exploatare sistematică, ca să afle Sicriul Legii, dispunând să se facă săpături în mai multe locuri la muntele Nebo.

Deși lucrările întreprinse până acum n'au dat nici un rezultat, *Mr. Futterer* nu s'a lăsat descurajat, ci voește a continua în mod și mai intensiv explorările sale începute convins fiind că străduințele lui, în cele din urmă vor fi încoronate de succesul dorit.

Nicolae Fizeșianu
protopop mil, ort. rom. în retr.

Mărțișorul.

E știut că tot ceace leagă mai strâns sufletele noastre de frați Români laolaltă este: *rel'gia străbună creștină ortodoxă, limba noastră armonioasă*, considerată ca una dintre cele mai dulci depe suprafața pământului și *portul cu obiceiurile* noastre tradiționale, comune la toțioromâni, oricât de înstreinați și îndepărtați ar fi ei unii de alții.

Unul dintre obiceiurile cele mai frumoase care se păstrează în Muntenia mai cu seamă și în Moldova dar și în Dobrogea și în cele mai multe părți din dulcea Bucovina, este datina străbună ce o conservă cu sfincenie părinții pentru copiii lor, dar și copilașii mai ales fetele, cari abea așteaptă ziua primăvăratecă de *1 Martie*.

Obiceiul consistă în aceea, că părinții rudele sau amicii, să dăruiască fetelor la *1 Martie* un mărțișor.

Mărțișorul este de obicei o monedă de argint sau aur, sau în fine un mic obiect de metal cu atât mai prețios cu cât starea materială îți permite a-l cumpăra, pe care fetele primindu-l îl poartă la gât sau la mână.

Mărțișorul este atârnat de o panglicuță roșie, veritabilul mărțișor are un șnur (găitan) format din 2 fire: unul alb, altul roșu de mătase, sau unul roșu de arniciu și altul de bambac alb, cari se răsucesc împreună, sau din mai multe fire din argint și aur cu ajutorul cărui șnur, se leagă la gât sau la mână, în ziua de *1 Martie* dis de dimineață până nu răsare soarele.

Mărțișorul, Mărțișor sau Marțul se poartă de copii 12 zile la gât, iar după aceea îl leagă de ramura unui pom tânăr.

Credința e că, dacă în acel an, pomulul îi va merge bine și copilulul îi va merge bine în viață.

Alți copii îi țin la gât până văd primul pom înflorit și atunci îi pun pe ramurile aceluia pom, de obicei, pe măceșul înflorit, pentrucă măceșul din care se altoește trandafirul, este primul arbust primăvăratice al nostru, care dă frumoasele flori numite răsuri, din al căror fruct roșu, prin Ardeal, se obișnuiește a se face un fel de marmeladă.

Scopul este ca să fie copiii frumoși și sănătoși ca florile aceluia pomîșor.

Aiții îl țin la gât pînă înflorește porumbarul (un fel de prunișor) și atunci, luându-l îl pun pe ramurile porumbarului albit de flori, zicînd: copilul să fie alb ca floarea acestui pom, adică să nu-și pârlească fața de dogoarea soarelui prea arzătoare din timpul verei.

La poporul nostru, agricol prin naștere, se explică foarte ușor acest obicei, cum s'a menținut în viața noastră cu atîta drag: mamele cu fetele lucrînd în arșța soarelui pe cîmp alături de soții lor, au menținut frumosul obicei prin care ele își manifestă dorul lor, ca fetele cînd merg la horă, vara, Duminică să nu fie pîrlite de soare ci cu fețele frumoase.

Sunt fete cari le poartă pînă vin berzele și atunci aruncă mărțișorul în sus strigînd berzelor: Na-ți negrețele și dă-mi albețele!

În Muntenia și'n multe alte părți din România obiceiul acesta este așa de înrădăcinat că nu numai copiii îl poartă dar și femeile măritate chiar din cele mai mature. Vitrinele tuturor magazinelor sunt pline de Mărțișoare cari azi au luat tot felul de figuri și iconițe de nichel, argint și aur.

Aceasta o fac să nu le ardă soarele și să le conserve culoarea pielii pe față în timpul verei ca și în timpul iernei căci:

Cine poartă mărțișoare

Nu mai e pîrlit de soare!

Mai este obiceiul ca mărțișorul să se poarte dela 1—30 Martie și atunci desprinde moneda de pe șnur, pe care o reține, iar șnurul îl aruncă pe ramurile imbobocite ale unui trandafir, pentru a fi fața veselă ca floarea trandafirului iar pe monedă se cumpără caș dulce și vin, cu pâine albă, pentru a fi cu fața albă ca și cașul, iar vinul și pâinea pentru sănătate.

Obiceiul acesta frumos românesc, pe care eu l-am propus în ședința societății „Reunirea Doamnelor Române” din Arad spre a se vulgariza și la noi, aici, în Ardeal, singura provincie românească unde vîd că nu se menține, a fost primit cu drag de Doamnele române și s'a luat decizia la propunerea mea ca în ziua de 20—28 Februarie d. c. să se vîndă aceste mărțișoare pe stradă, pe care mamele, prietenele și cunoștințele în general le vor cumpăra pentru a le donă rudelor și tinerelor în semn de atențiune.

Datînele punerii mărțișorului la gâtul copiilor dela cei mai mici pînă la femeile mature este nevoie d'a se introduce și în Ardeal cu atît mai mult, cu cît e uzitat acest obicei pînă și la Românii din îndepărtata Macedonie.

Acolo se pune Mărțișorul din ajunul z'lei de 1 Martie și-l poartă pînă în ziua de 40 mucenici) 6 Martie) cași în Muntenia d'altmînteri, cînd se scoate și se leagă de ramurile unui pom iar mamele obsearvă pomul, care, dacă va rodi mult, după cantitatea fruc-

telor va fi și sănătatea și bucuria copiilor, iar micuți copil cred, că dacă vor purta mărțișoare și, rîndunelele la reîntorcerea lor le vor aduce haine nouă de Sfintele Săbători ale Paștelor.

Mărțișoarele se dăruiesc chiar și în mod reciproc, așa că o persoană poate purta mai multe mărțișoare și zilnic să le schimbe, sau toate se poartă deodată arătîndu-și prin aceasta, fetele mai ales, bunătața inimii, prin care și-au atras atâtea simpatii spre a-l dărui zeci de mărțișoare.

Oare azi cînd se cheltuște atîta bănet pentru atâtea mărgelile orientale, nu putem da cîtiva lei, pentru un obiect frumos, prin care să ne dovedim tenacitatea sufletului românesc d'a ține mortș la frumosele obiceiuri străbune?

Cu toții, românii, sperăm că în fine a sosit timpul cînd nestingheriți de nimeni să ne unificăm sufletele prin păstrarea tuturor obiceiurilor frumoase strămoșești.

Luca V. Babescu.

Dela Timișoara.

Preoțimea tractului Timișorii a fost chemată la conferință catihetică pe ziua de 4 Decembrie 1928. Glasul protoereului e prins cu însuflețire și nu făla folos. Căci s-au desfășurat aici lucruri de adînc înțeles, ce tate brazde de îndrumări sănătoase.

Di. Protopop Dr. Patrachie Țiucra indică necesitatea acestui ram de covârșitoare importanță pastorală, făcîndu-și ideal de muncă din propășirea catehizării. Calda alocuție introduce prelegerile practice, ținute cu cl. II de pîr. Mașcovescu despre „Cain și Avel”, cl. III. de pîr. Ilie despre „Isus în bis.”, cl. V. de pîr. A. Brancu despre „Semarienanul milostiv”.

Prelegerile purtate în formele metodei și după jaloanele pedagogice au stîrnit dor de emulare, arătînd, că preoțimea a înțeles glasul vremii, vrea și știe să lucreze.

Discuțiile înfirate au dat pointul conferinței. Condușe cu rafinatul tact al protoereului, se afișază ca o școală, în care — sine era et studio — fiecare a căutat să așeze o petricică de îndrumare.

Corolaru îl așează conferința pîr. Aga; „Catehizarea aplicată”. Într'un stil frapant ne-a spus pe tavă o grămadă de idei din practică și din studiu scîrmănat. Se cere a se da publicității.

Conferința a înstăpînit un suflu de înviorare, ce ne îndrituiește la un spor de vrednicie, răsplătit în conștiința și în binecuvîntarea urmașilor.

Sntem la începutul lucrărilor, dar arătutul interes al proptirilor mutuale ne îmbie folosul incontestabil al acestor conferințe.

Ne-am depărtat cu convingerea, că preoțimea tractului e la postul său și lucrează cu dovedită rîvnă nelărmuitoare.

REP.

Spiritualismul armonic în literatura română în formele ei tipice.

de Ioan Poliac stud. Teol'g.

Precum se vede chiar din titlul de mai sus, scopul pe care îl urmărește lucrarea de față este de a cerceta și a arăta cu ce formă și măsură se află în prezent un spiritualism armonic în literatura română așa cum se manifestă ea în formele sau sub înfățișările ei tipice, caracteristice.

Înainte însă de a încerca a da un răspuns la această chestiune, cred că o lămurire se impune și anume, o lămurire în ce privește chestiunea: ce se înțelege sub noțiunea de spiritualism armonic și a doua, cari sunt formele tipice sau caracteristice sub cari se manifestă literatura română?

Căutând a da un răspuns la prima întrebare, l-am putea schița anticipativ în următoarele trăsături: spiritualismul armonic este o concepție, o doctrină sau o cunoaștere, prin care omul, voinic cercetător, și scrutător al naturii și al legilor ei, a ajuns să și explice universul, viața și tot ce există. Căci de sigur când a ajuns omul la un grad cât de primitiv de conștiință de sine și de ceace-l înconjoară, cea dintâi întrebare pe care și-a pus-o a fost fără îndoială: ce este el și ceace îl înconjoară, de unde vine, unde merge și ce rost are el și lumea din jurul său?

De când a pus omul aceasta mare problemă, nu a încetat nici odată de a-i căuta o dezlegare, o rezolvare veritabilă, scrutând și cercetând tot ceace-l înconjoară precum și însăși natura și conștiința sa întmă.

Din scrutarea conștiinței sale proprii sau a vieții sale lăuntrice și a naturii înconjurătoare cu tot ansamblul ei de legi și fenomene, a ajuns omul la cunoașterea a două elemente sau principii cari se găsesc în alcătuirea universului, în a ființei sale proprii și a tot ce există: Spirit și Materie.

Bine înțeles, interpretarea sau felul de a se cunoaște și explica, aceste principii în evoluția ei, a luat diferite direcțiuni mai mult sau mai puțin adevărate sau neadevărate, constituind diferite doctrine sau sisteme de a cerceta și explica universul, omul și viața.

În cazul de față interesează numai doctrina a cărei tratare este subiectul acestei lucrări; deci ce va să zică spiritualismul armonic.

Spiritualism — numai — numim o doctrină sau o cunoaștere care susține ca prim și ultim principiu în crearea, alcătuirea și rațunea de a fi a universului, precum și ca singurul mijloc de a duce omenirea și tot ce există la fericirea menită, numai spiritul, nerecunoscând ca mijloace și alte realități empirice, de ordin material, ale vieții. După această concepție spiritul e totul iar materia e ca un element inferior, inert și inconștient, nu are nici o importanță, nici un rol esențial. Aceasta ar fi ceace se chiamă spiritualism pur, dus până la extrem, pentru că în modul în care caută să explice lumea, dă o preponderanță prea mare spiritului, cade în exagerare când desconsideră prea mult materia sau realitățile empirice ori concrete ale vieții.

După spiritualismul astfel conceput, spirit și materie sunt două antiteze diametral și necesar opuse, cari se exclud și nu pot avea nimic comun.

Cu totul altceam e rezolvată această problemă, privită prin prisma spiritualismului armonic. Spiritualismul armonic este aceea doctrină filozofică care, cu toate că dă spiritului un rol preponderant, nu desconsideră materia, ci vede lumea și tot ce există ca rezultate din sintetizarea sau armonizarea spiritului cu materia. Astfel, în alcătuirea universului, în toate legile și manifestările naturii, această concepție vede un plan

de armonie după care planul spiritului se realizează în materie, o străbate spiritualizându-o și desăvârșindu-o pentru a se putea sintetiza cu ea într'un grad ideal de perfecțiune, de armonie sau de unitate.

„Filozofia prin excelență este un spiritualism armonic atunci când constituie expresiunea unei năzuințe a sufletului omenesc spre armonia universală și când are ca scop principal realizarea armoniei universale“.

Filozofia astfel concepută consideră ca ideal al procesului realizării spiritului în materie, gradul cel mai înalt de spiritualizare a tot ce există. Deci trebuie să se țină seamă și de împrejurările empirice, de realitățile materiale de cari se lovește spiritul în acest proces, folosindu-le ca mijloace pentru ajungerea idealului suprem. Astfel se unește realitatea empirică în spirit pentru-ca să ajungă la ideal: armonie.

Aceasta fiind deci lămurirea modestă, de sigur pe care o pot da referitor la întrebarea: ce va să zică spiritualism armonic, să vedem acum cari sunt formele tipice ale literaturii române?

Literatura unui popor este concepția, sau oglinda felului în care acel popor vede și își explică lumea și viața și rostul lui. Conținutul sufletesc al unui popor, năzuințele și aspirațiunile sale, calitățile lui spirituale, etice și vitale, se oglindesc în literatura sa, fie ca produs colectiv al maselor, fie din operele unor personalități geniale, atunci când ele întrunesc aptitudinile specifice ale neamului lor prin prisma cărora văd lumea.

Așezat aici la răsăria marilor drumuri europene, drumurile comerciale și culturale ale Europei și cari legau Europa cu Asia și într-o parte cu Africa, era foarte natural ca poporul nostru în evoluția lui spirituală să nu se măginească la o dezvoltare puțin laterală. Pământul românesc a fost răsăria și în același timp un popas al tuturor marilor curente, cari au străbătut aceste mari drumuri, cari se întretaie între marginile sale. Și într'adevăr, dacă scrutezi structura sufletescă a poporului nostru, în comparație cu psihologia altor popoare ale Europei, te convingi că, făcând abstracție de câteva vremelnice bucurii sufletesti, de altfel împroprii sufletului neamului nostru, acest popor într'un mod fericit a sintetizat, a armonizat ceace a fost mai bun și potrivit felului său de a fi, din toate mișcărilor spirituale, mondiale, cari au venit în contact cu sufletul său. Dar să vedem care este structura sufletescă a poporului nostru în decursul evoluției sale.

Neamul nostru născut din contopirea Dacilor cu Romanii a moștenit într'o admirabilă sinteză, aptitudinile sufletesti ale părinților săi. Mentalitatea viguroasă a Romanului practic, cu felul de a fi a Dacului contemplativ dar hotărât și aprig, se îmbină într'o perfectă armonie în mentalitatea Romanului. Realismul prea pronunțat al Romanilor s'a unit într'un mod fericit cu contemplativitatea, cu metafizicismul iarăși prea accentuat al Dacilor, cristalizându-se într'o doctrină în a cărei sferă, realitatea practică considerată ca mijloc, se unește și se contopește cu năzuințele spiritului spre ideal, la care nu pot ajunge una fără alta. Deci idealul este tocmai armonia spiritului cu realitatea practică sau materială. Aceasta doctrină este ceace se numește spiritualism armonic. Acest fel de a explica lumea și viața este prin excelență o notă tipică a mentalității poporului nostru.

Literatura română sub forma ei specifică este o admirabilă icoană a spiritualismului armonic. Este un adevăr necontestat că în tot decursul istoriei neamului nostru poți urmări ca un fir roșu vocațiunea sau stăruința către un mare ideal, pe care acest neam se simțea menit să-l realizeze. Pentru realizarea acestui ideal s'a luptat neamul nostru cu greutăți și necazuri, cari în felul lor sunt nemăpomenite în istoria unui neam. Și l-a realizat! Așa că, cu drept cuvânt poate

spune un învățat al nostru că: „Filozofia românească — deci și literatura — este ca o pânză care a fost țesută numai în jale, dar pe care s'au scris numai slove despre legile divine“. Întreg ansamblul concepțiilor din domeniul eugătării al poporului nostru se caracterizează printr'un larg spirit de conciliere, constituind în sine o desăvârșită armonie, deci un spirit-armonic. Când aceasta doctrină se descopere în produsele spirituale, cari constituiesc literatura poporului nostru, formele sub care se manifestă ea sunt forme tipice literaturii române, pentru că sub aceste forme se manifestă notele specifice spiritului acestui popor. Ele sunt animate de o doctrină care în felul ei este proprie numai poporului nostru, este sufletul specific al neamului nostru.

Acum să vedem cum reese spiritul acestei doctrine din literatura română, privită în felul ei particular de a fi, începând cu analizarea poeziei populare sub formele ei tipice, începând cu cântecele populare.

Cântecele poporului nostru sunt poezia în care acest popor cântă frumșețile și veselia, farmecele și durerile vieții. E deosebire între fondul psihologic al cântecelor noastre populare, atunci când ele sunt de veselie și între acel al popoarelor germanice, spre exemplu, cari, chiar și în manifestările lor de veselie nu se pot degaja de acea nuanță închisă de melancolie caracteristică psihologiei lor ca rasă. Deasemenea nu vedem în fondul cuvintelor noastre nota aceea de expansiune prea explozivă suferențială — foc de paie — uneori dusă până la exagerare care exasperează, a popoarelor mediteraniene, tot așa nu găsim în ele nici sombrietatea mistică din cântecele popoarelor slave sau scepticismul poeziei orientale.

Cântecele poporului nostru, când cântă frumșețea naturii și a vieții, farmecele dragostei sau vitejia, sunt icoana adevărată a spiritualismului armonic, al armoniei idealului cu realitatea. În cântecul nostru popular putem vedea „un picior de plai“ idealizat într'o „gură de rai“ și altele asemenea, când românul cântă frumusețile naturii. Era și firesc ca într'o țară frumoasă cum rare sunt sub soare ca țara noastră, să desvolte un popor cu un suflet închisat spre armonie, spre poezie.

Într'adevăr românul caracterizat după psihologia cântecelor sale, când cântă natura se simte pe sine confundat în noianul frumuseților naturale ale țării sale, se simte ca o notă adăugată sau menită să completeze armonia naturii din jurul său, din care el se simte făcând parte integrantă. Aproape în fiecare vers Românul invoacă natura: codrul, frunza, izvorul, turturica sau alte frumuseți, ale naturii, în diferitele comparații poetice din cântecele sale, din care se vede înaltul grad în care idealizează realitatea în una din formele cele mai tipice ale literaturii române.

În cântecele de dragoste și de veselie putem urmări de asemenea iubirea de natură și conștiința, să zic așa, a Românului de confundarea lui în natură, bineînțeles în anumite laturi ale psihologiei sale. Pe lângă aceasta altă notă caracteristică a cântecelor noastre de veselie și de iubire, o dată acel optimism riguros emanat dintr'o fericită îmbinare a unei puternice dragoste și puteri de viață cu un larg și sănătos spirit de morală creștină, uneori colorat de o ușoară nuanță de superstiție și fatalism care, în poveștile și tradițiile poporului, devine mai pronunțată ce e drept, însă departe de a fi păgubitoare, constituie mai mult o notă de artă și de formarea literaturii noastre populare. Asta se datorește de sigur creștinismului, care regulează și face utile aceste înclinări spre metafizicism și misticism ale sufletului poporului nostru. O formă caracteristică numai poeziei noastre populare, un gen de cântec popular este doina. Doină este expresia cea mai autentică, cea mai tipică a sufletului poporului nostru. În ea

se ogliodește sub cea mai desăvârșită formă doctrina spiritualismului armonic.

Analizând psihologia acestui gen de poezie ne convințem că ea este icoana triumfului spiritului asupra materiei. Doina e de obicei un cântec de jale și de dor. Începutul ei este întotdeauna tragedia pe care o dă lupta dintre o stăruință, dintre o năzuință sau aspirațiune spre un ideal și dintre stăvila pe care o pun realitățile prozaice, materiale ale vieții. Mai departe apoi într'o altă fază ea exprimă frământarea spiritului, avântul și decepțiile acestuia, sprijinită de o bună și fericită putere de resemnare și stăruință în ideal. Chiar când e învins vremelnic de realitățile materiale ale vieții, sufletul poporului nostru se retrage ca într'o redută impugnabilă, înăuntrul său însuși, în conștiința sa de român om idealizat și de creștin:

„Doină zic, doină șoptesc
Doar cu doina mai trăiesc“

sau

„Doar va mai da Dumnezeu
Să fie pe gândul meu,
Să-mi vie și mie-odată
Zi de plată și răspială“

Trecând mai departe, vedem că dela zbucium și resemnare, doinele noastre sfârșesc aproape totdeauna prin a se termina în câte un brăuleț ușor, vesel și înviorător, „ca la ușa cortului“, din care putem vedea că sufletul zbuciumat și frământat dela început, a ajuns a se asemena și a se împăca cu realitatea materială; spiritul a învins materia spiritualizându-o și sprijinindu-se pe ea pe un mijloc de a ajunge la ideal.

Izvorul generator din care isvorește acest spirit de con-

știință și de armonie al antitezelor, în literatura poporului nostru, este doctrina creștină, interpretată prin prisma specifică sufletului acestui popor, care, alținându-se în mentalitatea lui, a reușit să dea o admirabilă și într'adevăr unică concepție de viață.

De acelaș spirit e animată și îmbibată și poezia noastră epică, care, dă într'un anumit mod icoana evoluției noastre istorice, politice și sociale. Din ea reese concepția largă și imperioasă pe care o are poporul nostru despre el însuși ca națiune. El susține că Dumnezeu a lăsat popoarele ca fiecare să-și îplinească menirea sa în cadrele naționalității sale, nesupărat de alt neam, fructificându-și fiecare talentul pe care i-l-a dăruit Dumnezeu ca să se îplinească cuvântul lui. Poporul nostru n'a fost un neam agresiv, însă tot așa n'a iertat nici agresiunea și împilarea altor neamuri când a putut lupta. El a fost și este condus în viață de o doctrină naționalistă, însă aceasta doctrină departe de a fi exclusivistă este altoată pe un larg spirit de umanitarism, de creștinism. El nu atentează la libertatea nimănu dar și-o apără pe a sa. O vedem concepția asta și din cântecul „Moțul și Săciul“ unde zice Românul:

„Nici eu să robesc la tine,

Nici tu să robești la mine“.

Armonizarea caracterului național cu spiritul moralei creștine reese și mai clar, mai pronunțat, dintr'un alt gen al poeziei noastre populare și religioase: colinzile. Diferite personificări în domeniul acestui gen Românului nici nu i-ar trece prin gând că le-ar putea vedea altcum decât sub înfățișările și cu însușirile lucrurilor și ființelor cari îl inconjoară pe el. De foarte multe ori colinzile noastre cântă într-o formă metaforizată, foarte înălțătoare din viața și istoria noastră ca popor. Raiul din colinzi e închipuit ca un plaiu cu pomi cu „flori d'albe“ și cu izvoare la umbră, ca în țara noastră. Sfinții adeseori îmbracă haina și chipul cuvioșilor moșnegi sau chiar viteji eroi, din poporul nostru, iar personagiile condamnabile pe cea a dușmanilor noștri istorici. Misticismul din colinzile noastre, unit cu fantezia, cu poezia poporului într'o

nesimțite în domeniul creștinismului, uniindu-se într'un mod într'adevăr grandios, cu spiritul poporului nostru, deci toate ramurile lui de manifestare a dat acea minunată și originală doctrină de spiritualism armonios, pe care Românul a numit-o cu drept cuvânt „lege românească“.

Până aici am cercetat psihologia caracteristică părții poetice propriu zisă a literaturii noastre populare.

Să vedem acum în ce măsură este icoana aceleiași doctrine, proza literaturii noastre populare începând cu geniul prozelor și datnelor.

Proverbele poporului nostru sunt adevăruri, maxime sau norme de orientare în viață, scoase din experiența de viață de secole a poporului nostru. Din filozofia prozelor populare reiese clar îmbinarea armonică dintre raționalism și realism, din care rezultă o mentalitate de un grad intermediar între aceste amănzi. Românul nu este idealist în înțelesul de a ne socoti cu totul în realitatea empirică și nu este nici materialist, așa că să neglijeze idealul. El se închină idealului, dar pentru realizarea lui, utilizează circumstanțele materiale din jurul său. Aceasta mentalitate se legitimează în trecutul plin de necazuri și de serioase încercări, pe cari le-a avut acel neam. Experiența lui milenară l'a convins că: „nu tot ce solide este aur“ și că: „nu tot ce sboară să mănâncă“ ori că: „pasărea din mână“ fie ea cât de mică, „să nu o dea pe cea de pe spine“ ori cât de mare ar fi.

Importanța etică a învățaturii acestor proverbe are două laturi principale. Una în care se ironizează sau judecă în mod superficial accidentele materiale ale vieții, ca de ex. proverbul următor: „Până ajungi la Dumnezeu te omoară sfinții“, sau: „Ce-i în mână nu-i minciună“. O a doua latură izvoarește, dintr'o profundă cugetare asupra problemelor vieții; — și e de remarcat că — este adânc înrădăcinată în doctrina creștină ca de ex: „Dreptatea sau adevărul tot iese la suprafață ca untul de lemn deasupra apei“. La năpaste și la pagube mari Românul se resemnează cu convingerea că: „Dumnezeu a dat, Dumnezeu a luat fie numele Domnului binecuvântat“.

Cu drept cuvânt spune un învățat al nostru că „Românul nici odată nu pleacă la drum fără să-și facă cruce zicând: „Doamne ajută“ dar nici fără „straiță cu merinde și fără ciomag“. Iată cum se unește deci și în această concepție spirituală — care e credința în ajutorul lui Dumnezeu — cu materia sau realitatea empirică — merindea sau hrana.

Tot la acest capitol putem adăuga și considerațiunile pe cari le putem face asupra tradițiilor și legendelor populare. Aproape toate legendele noastre au o latură comună din care poți nota învățătura că procesul care se odihnește în urzeala lor este al lucrării și biruinței spiritului asupra materiei.

Dintre multe, să luăm spre ex. legenda Mănăstirii Argeșului. Aceasta admirabilă și strălucită podoabă a spiritului a literaturii poporului nostru, mică în felul ei, este icoana unei tragedii de o măreție într'adevăr sublimă, care arată cum înțelege acest popor ce va să zică ideal și posibilitatea sau prețul realizării unui ideal grandios.

Grandioasa capo d'operă eșită din mâinile meșterului Manole, s-a putut realiza numai prin jertfirea de către acesta a unei iubiri, a tot ce avea mai scump și de preț în viață. La început materia, geniul răului lucră în contra realizării mărețului său ideal dar prin jertfirea unui suflet curat și gingaș, prin renunțarea formidabilă la o iubire sinceră și devotată, ba tot ce îl lega pe omul acesta de lumea asta materială, meșterul Manole se ridică deasupra materiei care îl leagă de lume; prin măreția lui jertfă învinge și sfârșește materia și astfel din unirea acesteia cu jertfa dragostei și comoarei sufletului măiestrului, puse la temelile mănăstirii, crește ca din pământ monumentala și grandioasă operă, născându-se din armonia spiritului cu materia. A triumfat idealul sau spiritul asupra materiei! Acesta este procesul pe care sub diferite forme îl

îmbracă haina feerică a legendelor noastre, epice sau de alte genuri.

În cât privește fondul psihologic al poveștilor noastre populare iarăși putem spune că adevărurile, împrejurul cărora se țese învățătura pe care o putem scoate din ele sunt, isvorâte din spiritul moralei creștine acomodat după necesitățile noastre locale ca popor. Ele sunt întodeauna o expunere îmbrăcată în haina strălucită a fanteziei și miracolului, o expunere a triumfului spiritului asupra materiei. Acest spirit sau adevăr îmbracă haina și imaginea minunatului „Făt-Frumos“ care până a ajunge la ideala sa „Ileana Consânziana“ trebuie să zdrobească monștrii și răutatea care i-se pune în cale: adevărul. Cu toate piedicile, eroul ori sub altă formă viteazăzului vătătorului fiu de împărat sau chiar și modestul „Cenușoacă“ tot au să învingă, iar idealul iese biruitor ca untul de lemn asupra apei.“

Acuma, făcând o reprivire asupra caracterizării și considerațiilor făcute până aici referitor la formele tipice sub care se manifestă literatura română, să vedem întrucât și cum se descopere sub aceste forme diferite concepții și controveze, raportate la diferite probleme din domeniul cugetării; spre ex. problema referitoare la principiul dela care pleacă normele și acțiunile noastre morale: După credința poporului nostru, Dumnezeu singur este primul și ultimul principiu atot ce există și ca atare a creat pe om dar i-a dat libertate de voință să aleagă între rău și bine. Iată dar cum se împacă în această concepție teza determinismului cu cea indeterministă, sprijinite pe ațoarea unei mentalități originale, pe principiul creștinismului.

Nu e locul însă de a face în așa cadre și cu mijloace modeste ca ale mele, considerațiuni mai vaste asupra acestei baze. Dar totuși din modelele expunerii pe cari le-am putut face aici, cred că putem constata superioritatea și originalitatea literaturii poporului nostru. Ea este cel mai sfânt și prețios patrimoniu pe care ni-l-au păstrat cu prețul atâtor jertfe și ni-l-au lăsat străbunii.

Cuvine-se dar ca și noi, arătându-ne urmași demni să considerăm ca o datorie sacră apărarea, păstrarea și dezvoltarea armonică a însușirilor mari și prețioase ale sufletului poporului nostru. Numai așa vom putea garanta și noi urmașilor noștri un viitor strălucit, păstrând și lăsând curat sufletul neamului nostru, așa cum se arată el în felul lui de a fi: „Apa trece pietrele rămân“. Să treacă fără urme apele murdare ale prejudețiilor, dar să rămână curat ca o stâncă de marmoră albă sufletul neamului.

Prieteni noștri.

„Spune-mi cu cine te însoțești, ca să îți spun, cine ești“ așa zice cu drept cuvânt proverbul românesc. Acest proverb este foarte potrivit și când e vorba de prieteni de altă natură, b. o. de lectură, de cărți. Spune-mi ce cărți sunt de preferință tale și îți spun ce fel de om ești, cu ce comori e plină inima ta, de ce e captivat sufletul tău. Hrana pentru trup, lectură pentru minte, inimă-suflet. Astăzi masa largă citește romane de bulevard cu aventuri fantastice. Revistele pornografice sunt cetite dela cel încăruntit, până la băștandrușul școlii primare. În general tipăritura care atăță sensualism și pișcă nervii

Dar pentru cărți cari de fapt servesc ca hrana sufletească nu se gădesc amatori și dacă sunt, sunt

cetite în număr foarte restrâns. Din care cauză cu mare sfială amintesc cetitorului de cărți uitate de el, dar de mare folos sufletesc de cuvântul lui Dumnezeu, scrierile Sf. Părinți, de scrierile vieții Sfinților sau chiar o carte de conținut moral.

Pare că văd și aud pe unul „charleston”: da cine pierde timp cu astfel de vechituri, însoțit, de un gest desprățitor.

Dacă: astăzi citești lucruri de nimica, mâne lucruri murdare, poimâne asemenea se naște întrebarea, atunci sufletul tău oare nu se infectează cu veninul acela, cu care e plin sufletul aventurilor și eroilor romanelor cari citești tu? Judecă tu însuși dacă astăzi ai umplut un vas cu mănări stricate, mâne asemenea eto oare vasul acela nu primește și el mirosul conținutului? De sigur, că da. Așa stau lucrurile și cu sufletul nostru, cu inima, cu mintea. Gândești despre ceva, citești despre ceva, cu lucrurile acelea e ocupat sufletul tău, încât chiar în somn le visezi. Dela gând până la faptă este numai un pas. Dar dela gând rău și mai mică distanță până la fapta corespunzătoare.

Adese ori ne plângem, că slăbăciunile noastre trupești ne înving, că suntem neputincioși față de patimile noastre, că păcatul cu formele lui adesea ori strălucitoare ne atrage — a cui este vina? Cetim toate nimicurile să nu zic mai mult, și acestea nimicuri otrăvesc întreaga noastră ființă.

Iată, tu fiind om cumpătat la beutură, nu cauți prieteni între bețivi, tu, fiind om cinstit fugi de prietenia oamenilor necorecți și foarte bine dacă faci așa păzește-te de astfel de prieteni. Asemenea trebuie să știi că și cărțile cari le citești sunt prieteni și cunoscuți ai tăi. Alegele cu grige și precauțiune. Din cărți înveți lucruri frumoase și folositoare, dar cărțile rele aduc în sufletul și în inima ta, mult rău.

Alege, tot cece e de folos, mai ales pentru viața viitoare, vecinică. Se spune că acestea cărți sunt plictisitoare și sunt greu de înțeles? Oare este așa? Este adevărat cum spui tu? Oare chiar Sf. evanghelie, cuvântul lui Dumnezeu și s'a urât?

Dar ai citit-o cum trebuie cu evlavie, cu inimă? Rușinea noastră, dar așa este, că mulți dintre noi, știe o mulțime de povești de valoare dubioasă dar nu pot spune nimic despre Mântuitorul ior despre I. H. Chiar cei neștiutori de carte și atunci e mare rușine, e păcat, pentru ei și pentru acel creștin care nu știe cum a trăit Mântuitorul, ce minuni a făcut El, ce a învățat, cum a înviat, s'a suit la ceruri și iarăș vine să judece pe cei vii și pe cei morți.

Sunt creștini și de aceia cari, deși înzestrați de Dumnezeu cu multe daruri, n'au citit în întreaga viața lor Sf. evanghelie și fără sfială declară, că e plictisitor și greu de înțeles. Desigur, dacă nu citești cărțile sf. nici nu le înțelegi. Asta-i nenorocirea noastră, că sufletul nostru e stăpânit de lene, voința a slăbit,

nu avem, nici un pic de energ'e, în sfârșit nu vrem.. Mâine mă voi ruga, mâne voi ceti, astăzi nu sunt dispus, astăzi nu merge, capul e greoi... Și totodată perdem ore întregi pentru lucruri nedemne numelui de creștin, nici chiar usui om. Cu astfel de argumente ne înșelăm noi pe noi, iar viața nu ne așteaptă. Aici vin după ani. Iată și moartea nepoftită. Ești mort și atunci numai pe lângă trupul tău neîn-sufletit oameni buni vor ceti aceia Evanghelie, aceia Psaltire, care tu în viața ta n'ai avut timp să-o citești. Numai atunci la înmormântarea ta voi cânta cuvintele nespuse de înățătoare, cuvinte dulci și înțelepte a psalmistului David: „Fericiți cei fără prihană în cale, cari umblă în legea Domnului. Fericiți cei ce cercă mărturiile Lui cu toată inima”.. iar tu nici n'ai găsit timp să gândești la așa ceva. Ce va simți atunci sufletul tău, fiecare cuvânt a psalmistului va fi o muștrare și acuză severă, că n'ai cetit Sf. carte. Iar cărțile bisericești, câtă frumsețe conțin ele, numai dacă încerci să le citești și numai atunci poți să le și simți. Dar scrierile Sf. părinți? Citești chiar câte o pajnuță în fiecare zi, citești. Scrierile lor sunt tezaurul înțelepciunii creștinești. Tot cece zic ei despre mântuirea sufletului, despre faptele bune, despre purtarea plăcută înaintea lui Dumnezeu toate acestea ei vorbesc din experiența proprie și de acela cuvântul lor e pururea viu și mângâtor.

Apoi știi viața acelui sfânt a cărui nume îl porți din ziua botezului? La rușinea noastră există chiar bărbați cu capul argințiu de ani, cu 60—70 ani pe umeri și n'au ales ocazie și timp ca să citească viața patronului său și în ziua lui în loc ca să petreacă chiar câteva clipe în contemplație și să ecsamineze în lăuntru lui cu toată dărnicia sa servește stomacul, capriciile sale. Și de sigur la masa de petrecere și la masa verde, acolo nu poți să vezi tablouri minunate a înaltei viteji a dragostei creștine, a răbdării și a abnegației. Acolo nu vezi față senină a mucenicului, dreptului și a sfântului, acolo nu vezi minuni Dumnezeșii a întoarcerii și a îndreptării celui rătăcit din neamul omenesc.

Citești cărțile sfinte. Te silești la cetirea lor, te vei obicinui și pe urmă le vei iubi. Alt duh va sălășlui în tine. Sufletul tău va fi ușurat, seninitatea va domni în el. Conștiința se va împăca și în locul furtunei va domni pace și liniște. Inima ta va deveni supusă și plecată ființei lui Dumnezeu și întreg sufletul tău se va dezbrăca de egoismul de mai naite și va căuta să servească aproapelui năcăj t și lui Dumnezeu. Indrăznește și alege astfel de prieteni și ei îți vor arăta calea dreaptă spre viața de veci. Cu Dumnezeu la lucru bun.

A. Cuznețov.

INFORMAȚIUNI.

Conferința P. S. Sale Episcopului nostru la T Severin. În 12 Ianuarie l. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a ținut în sala palatului cultural din Turnu-Severin o conferință instructivă cu un succes, de-săvârșit înalțea unui mare public intelectual, P. S. Sa a dezvoltat cu multă măiestrie tema: Morala fără Dumnezeu și progresul social.

Conferința a fost savurată cu multă plăcere și tot auditorul a rămas perfect lămurit că, fără ajutorul lui Dumnezeu, n'are viitor nici un popor.

Un dar al d-lui prof. Iorga pentru Regele Mihai. Cu prilejul Anului No. prof. Iorga a dăruit M. S. R gelui Mihai, noua d-sale lucrare: „Cartea domnilor pentru Regele Mihai Ier”, cu următoarea închinare: „Ca dar de Anul Nou al unui istoric român, la întâiul an de școală.

S'a găsit mormântul soției regelui Solomon. În Londra s'a răspândit știrea că în Egipt s'a găsit mormântul soției regelui Solomon. În mormânt s'a găsit un sicriu de aur în care fosta regină prefăcută în mumie, își doarme somnul vecinic în sicriul de aur, mai prețios decât a lui Tutenchamen. Regina are pe cap coroana de aur iar lângă dânsa auriturile cele mai scumpe.

S'a mai găsit în sicriu și un pergament în care se spune moartea tragică a soției iubite a lui Solomon. Se spune anume că tata ei voind să detroneze pe Solomon, a venit la curtea regească cu daruri scumpe, pe care le-a dăruit iubitei lui Solomon, cu condiția ca acesta să pue otravă în vinul ce trebuia să-l bea Solomon. Când acesta a ridicat la masă cupa de aur ca să bea, soția a pucat-o din mâna lui și a beut ea vinul. Într-o clipă s-a rostogolit pe covorele scumpe și a murit. Solomon în durerea sa — deși avea și alte soții — a înmormântat-o în palatul regesc, punându-i în scriu bogății neprețuite.

Lunecă pământul. De câțva timp s'a observat un lucru interesant la Ploești. Incepând de la Bălcei — regiune petroliferă și luând direcția spre Târgușorul-Vechi-Târgușorul-Nou, pământul s'a cufundat A lunecarea e mai mare cu cât se depărtează de Bălcei, astfel că la Târgușor, ar fi o scufundare de 9 metri după cum este părerea localnicilor. În urmare fântănele au secat și a trebuit să se sape mai adânc pentru a se da de apă. Lăsarea terenului s'a făcut domol și nu a fost însoțită de nici un zgomot ca altă dată.

Elev înecat în mare. V. Pizanti, elev în ultimul an la școala comercială superioară din Costanța s'a dus cu un aparat fotografic pe malul mării la digul farului Regele Carol, cu intențiunea de a lua câteva fotografii. La Cuibul Reginei a fost oprit de sentinela de a merge mai departe, întrucât valuri uriașe veneau din mare. Elevul n'a ascultat. A fost prins de valuri și a pierit în apele mării și n'a mai fost aflat.

Conferință. Sâmbătă în 26 Ianuarie a. c. profesorul Academiei teologice din Arad, Vintilă Popescu a ținut o conferință în sala mare a primăriei din loc despre Educațiunea în Anglia. Conferențiarul a vorbit cu multă recunoștință de cauză și a fost aplaudat de marea public ascultător.

Mareșalul Badoglio, marele prieten al României a fost numit de guvernul italian în înalta demnitate de Guvernator general al Tripolitanei.

Un tren îmbătat. Un caz neobișnuit s'a petrecut în zilele acestea pe o linie din Rusia sovietică. În regiunea Vitebsk s'a oprit din cauze necunoscute trenul pe linie în mijlocul drumului timp de aproape 8 ore. După cum s'a dovedit, întregul personal al trenului era beat. Fochistul a uitat să dea foc locomotivei care s'a oprit dela sine. Stațiunea din apropiere a fost nevoită să trimită o locomotivă de rezervă și să schimbe tot personalul trenului.

Tălhării bulgare. Barbariile bulgarilor din Dobrogea nouă nu s'au potolit. În ziua de 4 Ianuarie coloniștii olteni, stabiliți în comuna Craiova, județul Durostor, au fost bătuți de locuitorii bulgari. Femei și bătrâni zac astăzi în spitalul din Parachioi. Toți românii dela sate sunt amenințați. Politica de dușmănie în Dobrogea de Sud e astăzi în plină desfășurare.

Sfintele Paști vor fi serbate la 31 Martie.

În ședința de Joi, la 24 Ianuarie a. c. Sf. Sinod a adus hotărârea unanimă, că Paștile să fie serbate la 31 Martie, deoarece aceasta dată e valabilă și științificește și canoniceste. S'a enunțat totodată amenințarea, că prelații cari nu vor fi de acord cu hotărârea, să-și dea demisiile.

Mulțumire.

Domnul Dr. Iustin Marșleu, Prefectul județului Arad, a binevoit prea grațios să ordonanteze suma de 9 000 Lei, (adeacă nouămii) Lei, drept ajutor pentru sf. biserică ortodoxă română din Șilindia. (jude. Arad.)

În numele comunei bisericesti, membrii consiliului parohial din loc, își exprimă și pe această cale vtile lor mulțumiri. Bunul Dumnezeu să răsplătiască această nobilă faptă creștinească, cu darul și îndurările Sale.

Consiliul parohial ort. rom. d.n. Șilindia.

Antiteză:

Oamenii, de regulă, când nu sunt preocupați de năcazul lor propriu, atunci caută să facă năcazul altora, — tot oamenii z'c însă, că nu pot înțelege de ce a lăsat Dumnezeu năcazul pe lume.

Francescu, preot.

Ad. Nr. 3976 | 1928.

Ordin-Circular.

cătră toți P. C. părinți protopresbiteri și preoți conducători de oficii parohiale.

Prin ordinul nostru circular Nr. 3976 | 1928, apărut în Nr. 30-31 din 1928 al organului oficial „Biserica și Școala”, s'a dispus, că la inventarul anexat la socioțile bisericești de pe anul expirat, să se anexeze extrasele din cărțile funduare despre averile imobile a comunei bisericești.

Spre complectarea acestei dispoziții, avizăm pe toți conducătorii de oficii parohiale, că,

1. Extrasele de cărți funduare autentice vor fi însoțite și de câte o copie simplă, dintre cari extrasele autentice se vor restitui oficiilor parohiale deodată cu socioțile aprobate; iar copiile simple vor rămâne aici la exemplarele socioților cari se rețin pentru arhiva Consiliului eparhial.

2. În anii ce urmează, extrasele autentice se vor prezenta la oficiul cărții funduare pentru a introduce pe ele o clauzulă, că în anul expirat ... starea de carte funduară a imobilelor cuprinse în extras — nu s'a schimbat. Extrasul astfel clausulat, și o copie simplă se va anexa la inventar.

3. Aceasta procedură se va repeta an de an până când în cărțile funduare nu s'au făcut schimbări, ca transcrieri pe urma vizărilor sau înscrieri pe urma cumpărărilor de imobile, grevări prin sarcini in- tabululate și alte notări, în cari cazuri se vor procura noi extrase de cărți funduare, cari împreună cu copiile lor simple se vor anexa la inventarere, spectiv la socioți.

Arad, din ședința Consiliului eparhial, ținută la 21 Ianuarie 1929.

Consiliul Eparhial ortodox român, Arad.

Nr. 376 | 929.

Comunicat.

Onratul Minister al Cultelor și Artelor cu adresa Nr. 1980 din 17 Ianuarie a. c. ne face cunoscut următoarele:

„Fondurile pentru procurarea de cărți de ritual, icoane, vase sacre și obiecte bisericești suprimându-se prin buget pe a. c., avem onoare a Vă ruga să binevoiți a dispune să se ia act de aceasta și să se comunice tuturor parohilor din cuprinsul acelei Eparhii să nu se mai adreseze Ministerului cu astfel de cereri, întrucât ele vor fi puse pur și simplu la dosar“.

Arad, din ședința Cosiliului Eparhial dela 23 Ianuarie 1929.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

379—929.

Comunicat.

Onor. Minister al Cultelor și Artelor cu adresa Nr. 1587 din 17 Ianuarie a. c. ne face cunoscut următoarele:

„Avem onoare a vă aduce la cunoștință, că în bugetul exercițiului 1929, s'a micșorat simțtor fondul de „ajutoare pentru construcțiuni și reparațiuni de biserici și case parohiale“. Din această cauză la distribuirea lor trebuie pusă o deosebită atențiune, deoarece nu există posibilitatea de a se acorda sume mai importante. De aceea nu se vor acorda asemenea ajutoare decât acolo unde lucrările de construcții și reparațiuni sunt mult avansate sau mai precis spre terminare. Și deoarece Ministerul nu are posibilitatea de a se informa asupra stadiului unor asemenea lucrări la bisericile și casele parohiale din cuprinsul acelei Eparhii, Vă rugăm să binevoiți a încunoștiința oficiile respective, ca toate cererile de ajutoare să fie adresate P. S. Voastre, iar după o deosebită examinare și selecționare să fie trimise Ministerului, spre satisfacere în limitele posibilității. Totodată Vă mai încunoștiințăm că sub nici un motiv nu se vor acorda ajutoare pentru lucrări neîncepute.“

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 23 Ianuarie 1929.

Consiliul Eparhial ort. român Arad.

Nr. 385 | 929.

Comunicat.

În coformitate cu adresa Onoratului Minister al Cultelor și Artelor Nr. 360 din 19 Ianuarie 1929, aducem la cunoștința clerului și poporului, că înhumările în curtea bisericilor sunt oprite, respectiv nu se pot face fără aprobarea serviciilor sanitare superioare.

Arad, din ședința Cosiliului Eparhial dela 23 Ianuarie 1929.

Consiliul Eparhiei ort. rom. Arad.

Nr. 113 | 1929.

Aviz.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că cererile pentru admitere la examenul de calificare și promovare preoțească, sunt a se înainta aici până la 10 Februarie a. c.

Arad, 19 Ianuarie 1929.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.

Aviz.

Prea cucernicii Părinți Protopresbiteri, cari conform concluzului consil. Ep. No. 2974 din 17 Mai 1928 au licitat pe anul economic 1928 | 29 sesiuni par. reduse și vacante, precum și intravilane și cănepiște, însă a căror contracte n'au fost trimise consiliului Ep. pentru aprobare; sunt invitați a le înainta fără amânare.

Consiliul Eparhial.

CONCURSE.

Conform rezoluțiunii Vener. Consiliu eparhial No. 7267 - 928, pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna *Herneacova* se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială în extensiunea de astăzi.
2. Birul parohial până la 8 jugh. pământ 15 litre grâu, dela 8 jugh. în sus, 30 litre grâu.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Locuință în natură.

Preotul ales va suporta toate impozitele după venitul din parohie.

Va avea să catehizeze la școlile primare din loc, fără altă remunerație din partea comunei bisericesti.

Parohia fiind de clasa II (doua), dela recurenți se cere cvalificațiunea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post se vor prezenta în cutare Duminecă sau sărbătoare, în sf. biserică din *Herneacova*, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric, conformându-se strict dispozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din *Herneacova*, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara.

Cel din altă dieceză vor cere prealab' Binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, spre a putea recurge.

Herneacova, din ședința consiliului parohial ținută la 18 Decembrie 1928.

În înțelegere cu Dr. Patrachie Țucra m. p. protopopul Timișorii.

—□—

3-3

Conform rezoluțiunii Vener. Consiliu eparhial No. 7294—928, pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna *Remetea-Timșană*, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială în extensiunea ei de azi pământ arabil și o cănepiște.
2. Stolele legale.
3. Birul preoțesc 1 kgr. grâu de fiecare jugh. de pământ.
4. Locuință în natură.
5. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
6. Impozitul după întreg beneficiul parohial cade în sarcina celui ales.

Preotul va catehiza la școlile primare din loc fără altă remunerație din partea parohiei.

Parohia fiind de clasa I. (primă), dela recurenți se cere cvalificațiunea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post se vor prezenta în cutare Duminecă sau Sărbătoare, în sf. biserică din *Remetea-Timșană*, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratoric, conformându-se strict dis-

pozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate Consiliului parohial din Remetea-Timișană, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara.

Cei din altă dieceză vor cere prealabil Binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, spre a putea recurge.

Remetea-Timișană, din ședința Consiliului parohial ținută la 24 Noembrie 1928.

Dimitrie Ionescu m. p. paroh, președintele Consiliului parohial

Constantin Micu m. p. adm. par. notar adhoc.

În înțelegere cu:

Dr. Patrachie Țucra m. p. protopop.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei I vacante din comuna Beregsău, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială constatătoare din câte 33 jughere pământ și $\frac{1}{2}$ jugh. cânepiște.
2. Birul parohial câte un kgr. grâu de fiecare jugh. pământ.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Locuință în natură.

Preotul ales va predica totdeauna când va fi de serviciu în sf. biserică va suporta toate impozitele după venitul din parohie.

Va avea să catehizeze la școlile primare din loc, fără altă remunerație din partea comunei bisericicești.

Parohia fiind de clasa I. (primă), dela recurenți se cere cvalificațiunea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în sf. biserică din Beregsău, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, conformându-se strict § ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Beregsău, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara.

Cei din altă dieceză vor cere prealabil Binecu-

vântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, spre a putea recurge.

Beregsău, din ședința consiliului parohial ținută la 7 Ianuarie 1929.

Traian Golumba adm. par., președintele consiliului parohial m. p. Filip Doboș m. p. notar.

În înțelegere cu Dr. Patrachie Țucra m. p. protopopul Timișorii.

—□—

1-3

Pentru îndeplinirea parohiei II. vacante din comuna Beregsău, se publică concurs cu termen de 30 zile, socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“,

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesie parohială constatătoare din câte 33 jughere pământ și $\frac{1}{2}$ jugh. cânepiște.
2. Birul parohial câte un kgr. grâu de fiecare jugh. pământ.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Locuință în natură.

Preotul ales va predica totdeauna când va fi de serviciu în sf. biserică va suporta toate impozitele după venitul din parohie.

Va avea să catehizeze la școlile primare, fără altă remunerație din partea comunei bisericicești.

Parohia fiind de clasa I (primă), dela recurenți se cere cvalificațiunea regulamentară.

Cei doritori a compete la acest post se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în sf. biserică din Beregsău, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, conformându-se strict dispozițiilor §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, iar cererile însoțite de anexele necesare, adresate consiliului parohial din Beregsău, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. român din Timișoara.

Cei din altă dieceză vor cere prealabil Binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, spre a putea recurge.

Beregsău, din ședința consiliului parohial ținută la 7 Ianuarie 1929

Traian Golumba adm. par. președintele consiliului parohial m. p. Filip Doboș m. p. notar.

În înțelegere cu Dr. Patrachie Țucra m. p. protopopul Timișorii.

—□—

1-3

Redactor responsabil: SIVION STANA.